

На основу члана 11. Основног закона о промету запаљивих течности („Службени гласник СФРЈ”, бр. 10/65) савезни секретар за унутрашње послове прописује

ПРАВИЛНИК

о смештају и држању уља за ложење

„Службени лист СФРЈ”, број 45 од 8. новембра 1967.

Члан 1.

Државни органи, радне и друге организације и појединци, који користе уље за ложење дужни су да се при смештају и држању уља за ложење придржавају одредаба Техничких прописа за смештај и држање уља за ложење, који су одштампани уз овај правилник и чине његов саставни део.

Технички прописи из става 1. овог члана не односе се на смештај и држање уља за ложење у технолошком процесу производње, прераде и промета нафте и нафтиних деривата.

Члан 2.

Државни органи и радне и друге организације дужни су да у постојећим складиштима за смештај уља за ложење спроведу мере обезбеђења предвиђене одредбама овог правилника у року од две године од дана његовог ступања на снагу.

Члан 3.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном листу СФРЈ”.

Бр. 223-83/27

28. октобра 1967. године

Београд

Савезни секретар

за унутрашње послове,

Радован Стијачић, с. р.

ТЕХНИЧКИ ПРОПИСИ ЗА СМЕШТАЈ И ДРЖАЊЕ УЉА ЗА ЛОЖЕЊЕ

1. ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

1.1 Под уљима за ложење у смислу ових Техничких прописа сматрају се смеше угљоводоника добивене прерадом сирове нафте, угља и шкриљаца и други производи ових сировина које имају тачку паљења изнад 40°C.

1.2 Одредбе ових Техничких прописа односе се на смештај и држање:

а) уља за ложење у домаћинствима и пословним и другим просторијама екстра лако (LD-EL) JUS B.H2.432 (у даљем тексту: уље за домаћинство) и дизел-гориво лако (D2) JUS B.H2.411 (у даљем тексту: дизел-гориво (D2));

б) уље за ложење за централна грејања и погонске потребе:

– дизел-гориво лако (D2) JUS B.H2.411;

– уље за домаћинство, екстра лако (LD-EL) JUS B.H2.432;

– уље за ложење, специјално JUS B.H2.430;

– уље за ложење, лако JUS B.H2.440;

– уље за ложење, екстра лако (LD-EL) JUS B.H2.432.

– уље за ложење, средње (CBB) JUS B.H2.441;

– уље за ложење, тешко JUS B.H2.442.

(Уља: специјално, лако, средње и тешко – у даљем тексту: уље за ложење)

2 УЉЕ ЗА ДОМАЋИНСТВО

2.1 Уље за домаћинство мора се држати:

- а) у посудама запремине до 25 литара, од несаломљивог и за уље непропусног материјала;
- б) у бачвама запремине до 200 литара, од челичног лима или њему одговарајућег материјала;
- в) у резервоарима од челичног лима или другог одговарајућег материјала.

2.11 Посуде из тачке 2.1 ових прописа смеју се пунити највише до 95% њихове запремине.

2.2 СМЕШТАЈ УЉА ЗА ДОМАЋИНСТВО У СТАМБЕНИМ ПРОСТОРИЈАМА

2.21 Уље за домаћинство не сме се смештати у заједничким просторијама, пролазима, степеништима, ходницима, нити у ненастањеним таванским просторијама.

2.22 У просторијама једног стана сме се држати до 50 литара уља за домаћинство, и то у посудама запремине до највише 25 литара.

2.23 Посуде са уљем за домаћинство не смеју се смештати на местима која су изложена директном утицају извора топлоте.

2.3 СМЕШТАЈ УЉА ЗА ДОМАЋИНСТВО У ПОДРУМИМА И ПРИЗЕМЉИМА СТАМБЕНИХ ЗГРАДА

2.31 У подрумским просторијама стамбених зграда односно у просторијама приземља које нису намењене за становање сме се држати највише до 200 литара уља за домаћинство по једном стану.

2.311 Укупна количина уља за домаћинство за грејање једне стамбене зграде са једним степеништем не сме бити већа од 2.000 литара, а код стамбених зграда са више степеништа (блок) – не сме бити већа од 2.000 литара по сваком степеништу.

2.32 Количине уља од 50 до 200 литара по стану морају се складиштити у засебним просторијама које су одељене пуним зидовима изграђеним од незапаљивог материјала, а врата тих просторија морају бити изнутра заштићена ватроотпорним материјалом.

2.321 Ватроотпорност складишних просторија, укључујући и њихова врата, мора износити два сата.

2.33 Под складишних просторија из тачке 2.31 ових прописа мора бити изграђен од незапаљивог и за уље непропусног материјала.

2.34 Просторије у којима се држи уље за домаћинство не смеју имати отворе за чишћење димњака и отворе спојене са јавном канализацијом.

2.35 Просторија у којој се држи посуда са уљем за домаћинство мора имати праг толике висине да се уље, у случају просипања, не разлива ван просторије. Ако просторија нема такав праг, посуда са уљем за домаћинство мора имати простор за прихват, на пример: бетонски базен, металну таву или сличну посуду која може примити садржину свих посуда увећану за 10% запремине.

2.36 У просторијама где је смештено уље за домаћинство не смеју се држати лако запаљиве, експлозивне и друге опасне материје.

2.37 Просторије за смештај уља за домаћинство морају имати отворе за проветравање, заштићене металном мрежом израђеном од нерђајуће жице са 33 окца на cm^2 .

2.4 СМЕШТАЈ УЉА ЗА ДОМАЋИНСТВО У ПРОСТОРИЈАМА СЛОБОДНО СТОЈЕЋИХ СТАМБЕНИХ ЗГРАДА СА НАЈВИШЕ ЧЕТИРИ СТАНА

2.41 У подрумским просторијама слободно стојећих стамбених зграда са највише четири стана односно у њиховим просторијама приземља које нису намењене за становање, сме се држати до 500 литара уља за домаћинство по једном стану – у посудама, бачвама или резервоарима.

2.42 Бачве и резервоари са уљем за домаћинство морају имати одговарајуће уређаје за пуњење и пражњење, а резервоари морају бити учвршћени.

2.43 Просторије за смештај уља за домаћинство из тачке 2.41 ових прописа морају бити изграђене у складу са одредбама тач. 2.32 до 2.37 ових прописа.

2.5 СКЛАДИШТА ЗА СМЕШТАЈ УЉА ЗА ДОМАЋИНСТВО ВАН СТАМБЕНИХ ЗГРАДА

2.51 У складиштима ван стамбених зграда сме се држати у одвојеним просторијама до 1.000 литара уља за

домаћинство по једном стану. Ова количина мора се држати у бачвама запремине до 200 литара или у резервоарима.

- 2.511 Веће количине уља за домаћинство по једном стану могу се држати у складиштима ван стамбених зграда под условима предвиђеним у тач. 3.2 до 3.46 ових прописа.
- 2.52 Просторије за смештај уља за домаћинство ван стамбених зграда из тачке 2.51 ових прописа морају бити удаљене од свих других надземних зграда најмање 5 метара.
- 2.522 Просторије из тачке 2.52 ових прописа морају испуњавати услове предвиђене тач. 2.32 до 2.37 ових прописа.
- 2.53 Резервоари за смештај уља за домаћинство запремине до 1.000 литара морају имати:
- а) прикључак за пуњење и пражњење, са одговарајућим деловима за затварање или капом;
 - б) одушну цев, која мора бити изведена у спољни слободни простор на висини од најмање 2,5 метра од нивоа терена. Горњи отвор одушне цеви мора бити заштићен металном мрежицом (тачка 2.37).
- Резервоари морају бити израђени од челичног лима дебљине најмање 2 mm или другог одговарајућег материјала.
- 2.531 Резервоари запремине преко 1.000 литара морају одговарати одредби тачке 3.251 ових прописа.
- 2.6 СМЕШТАЈ ДИЗЕЛ-ГОРИВА D2 ЗА ПОСЛОВНЕ ПРОСТОРИЈЕ, УСТАНОВЕ И ЗАНАТСКЕ РАДЊЕ
- 2.61 Дизел-гориво D2 за пословне просторије, установе и занатске радње смешта се према одредбама тач. 2.1 до 2.531 ових прописа, с тим што се једна њихова просторија у свему изједначаје са једним станом.
- 2.62 Посуде са дизел-горивом D2 морају се смештати ван просторија које се греју.
3. УЉА ЗА ЛОЖЕЊЕ ЗА ЦЕНТРАЛНА ГРЕЈАЊА И ПОГОНСКЕ ПОТРЕБЕ
- 3.1 РЕЗЕРВОАРИ ЗА СМЕШТАЈ УЉА ЗА ЛОЖЕЊЕ ЗА ЦЕНТРАЛНА ГРЕЈАЊА И ПОГОНСКЕ ПОТРЕБЕ
- 3.11 Према намени резервоари за смештај уља за ложење за централна грејања и погонске потребе се деле на: складишне и погонске (дневне).
- 3.12 Складишни резервоари могу бити:
- а) укопани;
 - б) полуукопани;
 - в) надземни;
 - г) у посебним за ту сврху изграђеним објектима;
 - д) у згради потрошача.
- 3.2 УКОПАНИ СКЛАДИШНИ РЕЗЕРВОАРИ
- 3.21 Укопани резервоари постављају се тако да је горња ивица резервоара један метар испод површине земљишта, удаљена хоризонтално најмање 2 метра од спољњег зида зграде у којој се гориво троши, суседног објекта, водовода и плиновода.
- 3.211 При складиштењу уља за домаћинство и дизел-горива D2, удаљеност резервоара од наведених објеката, осим од објеката који га троше, повећава се на 4 метра, с тим да ови резервоари не могу бити веће запремине од 100 m³.
- 3.22 Ако се укопани резервоар поставља на место преко кога се врши саобраћај возилима, покривач изнад резервоара мора имати потребну носивост утврђену прорачуном.
- 3.23 Међусобна удаљеност плаштева резервоара мора износити најмање 70 cm.
- 3.24 Резервоари се постављају са уздужним падом од 1% према отвору за испуст.
- 3.25 Резервоари се изграђују од челичног лима дебљине најмање 5 mm или од другог одговарајућег материјала.
- 3.251 Резервоари морају имати:
- а) отвор за улаз, пречника најмање 50 cm, са поклопцем који непропусно затвара;

б) одушну цев, унутрашњег пречника најмање 38 mm, изведену изнад нивоа околног терена на најмање 2,5 метра висине. Завршетак одушне цеви мора бити заштићен металном мрежицом (тачка 2.37) и удаљен од отвора на згради (врата, прозори) најмање 1,5 метар;

в) прикључак за пуњење резервоара, са поклопцем или капом са навојем;

г) прикључак за пражњење резервоара, са поклопцем;

д) систем за одстрањивање талога;

ђ) уређај за мерење количине или нивоа уља у резервоару;

е) систем за контролу евентуалног пропуштања резервоара, где постоји опасност од загађивања водоносних слојева.

3.26 Отвори на зиду зграде у којој се гориво троши, а кроз које отворе пролазе цевоводи, морају бити изведени непропусно за уље.

3.27 Пре укопавања и изоловања инвеститор мора комисијски испитати резервоар и инсталације воденим притиском од 1 до 2 kPa/cm² на непропусност. Записник о испитивњу резервоара воденим притиском чува инвеститор до поновног испитивања кад се за то укаже потреба.

3.271 Пре укопавања резервоар се мора прописно изоловати против рђања.

3.272 На теренима где постоји подземна вода на дубини укопа, резервоари се морају обезбедити од потиска.

3.3 ПОЛУУКОПАНИ СКЛАДИШНИ РЕЗЕРВОАРИ

3.31 Полуукопани резервоар је складишни резервоар чија се осовина налази у нивоу или нешто испод нивоа околног земљишта.

3.32 Изнад горњег плашта полуукопаног резервоара мора бити најмање један метар дебелог слоја земље или другог материјала који пружа одговарајућу изолацију (заштиту).

3.33 Одредбе тач. 3.21 до 3.272 ових прописа односе се и на полуукопане резервоаре.

3.4 НАДЗЕМНИ СКЛАДИШНИ РЕЗЕРВОАРИ

3.41 Надземни складишни резервоари се израђују од челичног лима или другог одговарајућег материјала, а могу се поставити у лежећем или стојећем положају.

3.42 Надземни резервоар односно група резервоара за уље за ложење поставља се најмање на удаљености од објекта корисника који не троше непосредно ова горива:

а) резервоари укупне запремине до 200 m³ – на удаљености од 5 метара;

б) резервоари преко 200 до 500 m³ – на удаљености од 8 метара;

в) резервоари преко 500 m³ – на удаљености од 10 метара.

У случају складиштења уља за домаћинство и дизел-горива D2, удаљености из ове тачке повећавају се за 100%.

3.421 Од објекта котларница индустријских потрошача који непосредно користе уље за ложење, удаљеност не сме бити мања од 2 метра за резервоаре запремине до 200 m³, и не мања од 5 метара за резервоаре запремине преко 200 m³, а при коришћењу уља за домаћинство и дизел-горива D2, удаљеност се повећава за 50%.

3.43 Минималне међусобне удаљености између плаштева надземних лежећих резервоара морају износити:

а) 0,7 метара за резервоаре запремине до 50 m³;

б) 1 метар за резервоаре појединачних запремина преко 50 до 100 m³.

3.431 Минималне међусобне удаљености између плаштева надземних вертикалних резервоара морају износити:

а) 1 метар за резервоаре појединачних запремина до 100 m³;

б) 6 метара за резервоаре појединачних запремина преко 100 до 3.000 m³;

в) 15 метара за резервоаре појединачних запремина преко 3.000 m³.

3.432 Удаљености из тач. 3.43 и 3.431 ових прописа односе се на резервоаре у којима је смештено уље за

ложење, уље за домаћинство и дизел-гориво D2.

- 3.433 Ако се у једној групи резервоара налазе резервоари различитих запремина, удаљености се одређују према удаљености која се захтева за веће резервоаре.
- 3.44 Надземно постављени појединачни резервоари или групе резервоара запремине преко 100 m³ морају имати заштитни базен, израђен од набијене земље или бетона одговарајуће чврстоће и непропусности.
- 3.441 Резервоар односно група резервоара укупне запремине до 3.000 m³ могу се смештати у оквиру истог заштитног базена.
- 3.442 Резервоар запремине преко 3.000 m³ мора имати сопствени заштитни базен.
- 3.443 Запремина заштитног базена мора бити толика да може да прими:
- целокупну садржину једног резервоара;
 - 80% од садржине два резервоара у истом базену;
 - 70% од садржине три резервоара у истом базену;
 - 60% од садржине четири или више резервоара у истом базену.
- 3.45 Резервоари који се постављају над земљом морају имати:
- а) отвор за улаз у резервоар, пречника најмање 50 cm, са поклопцем који непропусно затвара, с тим да стојећи надземни резервоари морају имати два оваква отвора, један на плашту а други на крову;
 - б) одушну цев резервоара изведену најмање на 2,5 метра изнад нивоа околног терена. Одушне цеви резервоара са уљем за ложење морају бити одговарајућег пречника, а отвор мора бити заштићен металном мрежицом (тачка 2.37). Резервоари са уљем за домаћинство и дизел-горивом D2 морају имати прописани дисајни вентил;
 - в) прикључак за пуњење резервоара, са поклопцем;
 - г) прикључак за пражњење резервоара, са поклопцем;
 - д) прикључак за испуштање талога, са поклопцем;
 - ђ) уређај за мерење количине или нивоа уља у резервоару.
- 3.46 Отвори цевовода кроз насип базена, зидови пумпне куће и котларнице морају бити изведени непропусно за уље.
- 3.5 СКЛАДИШНИ РЕЗЕРВОАРИ У ПОСЕБНИМ ЗА ТУ СВРХУ ИЗГРАЂЕНИМ ОБЈЕКТИМА
- 3.51 Складишни резервоари се могу смештати и у објектима посебно изграђеним за ту сврху над земљом, спуштеним у земљу или под земљу. Ови објекти морају бити изграђени од незапаливог материјала.
- 3.52 Отпорност према ватри објеката наведених у тачки 3.51 ових прописа, у које се смештају складишни резервоари мора износити најмање 6 сати, укључујући ту и врата.
- 3.53 Објекти из тачке 3.51 ових прописа изграђени над земљом или спуштени у земљу – за смештај уља за домаћинство и дизел-горива D2, морају бити удаљени од других објеката најмање 3 метра – са резервоарима запремине до 200 m³, а са резервоарима запремине преко 200 m³ – 5 метара. При ускладиштењу уља за ложење у овим објектима, удаљеност се смањује најмање на 1 метар.
- 3.531 Подземни објекти из тачке 3.51 ових прописа морају бити удаљени од других објеката најмање 1 метар – са резервоарима запремине до 500 m³, а 2 метра са резервоарима запремине преко 500 m³ без обзира да ли је у њима смештено уље за домаћинство, дизел-гориво D2 или уље за ложење.
- 3.532 Подземни објекти су објекти чија је горња ивица у нивоу или испод нивоа околног земљишта.
- 3.533 Ако су објекти из тачке 3.531 ових прописа изграђени на месту преко кога се врши саобраћај возила, конструкција објекта мора имати потребну носивост утврђену прорачуном.
- 3.54 Објекти из тачке 3.51 ових прописа могу бити у саставу котларнице односно уз котларницу, али у том случају простор котларнице од простора складишта мора бити одвојен ватроотпорним зидом и вратима на висини изнад нивоа излива.
- 3.55 Простор у коме су смештени резервоари мора имати одговарајуће проветравање.
- 3.56 Резервоари смештени у објекту, морају одговарати условима одређеним за складишне резервоаре укопане у земљу (тач. 3.21 до 3.272) и складишне резервоаре постављене над земљом (тач. 3.45 и 3.46), с тим што одушна цев мора бити изведена ван објекта.

3.6 СКЛАДИШНИ РЕЗЕРВОАРИ У ЗГРАДИ ПОТРОШАЧА

- 3.61 Складишни резервоари се могу сместити у згради потрошача само ако не постоји могућност за постављање резервоара на који други начин предвиђен у тачки 3.12 ових прописа.
- 3.62 Укупна запремина резервоара смештених у згради потрошача не сме бити већа од 30 m³ уља за домаћинство и дизел-горива D2, или од 100 m³ уља за ложење.
- 3.63 Просторија у којој је смештен резервоар мора имати директни излаз у слободни простор и бити противпожарно одељена хоризонтално и вертикално од свих суседних просторија и котларнице, а изграђена према одредбама тач. 3.52 и 3.54 ових прописа.
- 3.631 Просторије за смештај резервоара, морају бити изграђене према одредбама тач. 2.33 до 2.37 ових прописа.
- 3.632 Отвор у зиду кроз који пролазе цевоводи из складишног простора у котларницу, мора бити изведен непропусно за уље.
- 3.633 Просторија у којој су смештени резервоари мора имати проветравање.
- 3.64 Резервоаре треба сместити, ако је то могуће, у просторије које гледају на улицу или двориште.
- 3.65 Резервоари морају имати:
- а) отвор за улаз у резервоар, пречника најмање 50 cm, са поклопцем који непропусно затвара;
 - б) одушну цев одговарајућег пречника, изведену ван зграде, најмање 2,5 метра изнад нивоа околног земљишта, чији отвор мора бити заштићен мрежицом односно дисајним вентилом код уља за домаћинство и дизел-горива D2 и удаљен од отвора на згради (врата, прозори) најмање 1,5 метар;
 - в) прикључак за пуњење резервоара, са капом или поклопцем, који је смештен у лимени закључани ормар на згради или у окну;
 - г) прикључак за пражњење резервоара, са поклопцем;
 - д) прикључак за испуштање талоба, са поклопцем;
 - ђ) уређај за мерење количине или нивоа уља у резервоару.

3.7 ПОГОНСКИ РЕЗЕРВОАРИ

- 3.71 Погонски (дневни) резервоари могу се сместити у просторији котларнице.
- 3.72 Запремина погонских резервоара не сме бити већа од дневне потрошње, а највећа до 2.000 литара у котларницама наведеним у одредбама тачке 3.6 ових прописа, а у котларницама ван објекта – до 5.000 литара.
- 3.73 У индустријским објектима може се поставити више погонских резервоара у истој просторији, с тим да сваки појединачно не може имати запремину већу од 1.000 литара.
- 3.74 Код потрошача са мањом потрошњом (хотелске и болничке кухиње, занатски објекти, лабораторије и др.) може се сместити погонски резервоар за вишедневну потрошњу, а највише запремине до 500 литара.
- 3.75 Погонски резервоари испитују се према тачки 3.27 ових прописа и морају имати:
- а) одушну цев одговарајућег пречника, изведену ван зграде најмање на 2,5 метра изнад околног земљишта, чији отвор мора бити заштићен металном мрежицом;
 - б) уређај који спречава преливање.

4. МЕРЕ СИГУРНОСТИ

- 4.1 Уље за ложење може се загревати до температуре која је 20°C испод тачке запаљивости, а уља чија тачка запаљивости прелази 100°C могу се загревати највише до 80°C.
- 4.11 Да би се спречило загревање уља за ложење изнад температура наведених у тачки 4.1 ових прописа морају се поставити аутоматски регулатори температуре или термостати са звучним упозорењем.
- 4.12 Није дозвољено загревање уља за ложење отвореним пламеном.
- 4.2 Погонске пумпе за гориво могу се сместити одвојено од складишног простора уља за ложење, или у складишни простор – уз одговарајуће сигурносне уређаје.
- 4.3 За почетно гашење пожара морају се:

а) ако у складишту има од 1.000 до 5.000 литара уља за домаћинство или дизел-горива D2, на прикладном месту поставити два ручна апарата за гашење пожара сувим прахом, типа „S-6“;

б) ако у складишту има преко 5.000 до 30.000 литара уља за домаћинство или дизел-горива D2, на прикладном месту поставити два ручна апарата за гашење сувим прахом, типа „S-9“;

в) ако у складишту има преко 30.000 до 100.000 литара уља за домаћинство или дизел-горива D2, на прикладном месту поставити најмање један апарат за гашење пожара сувим прахом, типа „S-50“.

4.31 Надземни резервоари запремине од 100.000 до 300.000 литара уља за домаћинство или дизел-горива D2 морају имати два апарата типа „S-50“, а надземни резервоари запремине преко 300.000 литара уља за домаћинство или дизел-горива D2 морају имати одговарајући систем за гашење пожара и хидрантску мрежу.

4.4 У котларници и другим погонима мора бити постављен најмање по један ручни апарат за почетно гашење пожара сувим прахом, типа „S-6“, сандук са песком садржине до 0,25 m³ са лопатом и одговарајући хидрант.